

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:
președinte -
judecători

Ursache Petru
Toma Nadejda
Timofti Vladimir
Alerguș Constantin
Țurcan Anatolie

juducând, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare declarate de inculpatul Bargan Roman și de avocatul Pahomi Snejana în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 29 martie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, în cauza penală în privința lui

Bargan Roman XXXXX, născut la XXXXX,
domiciliat XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 12.11.2013 – 29.03.2017;*
2. *Instanța de apel: 20.04.2017 – 13.06.2017;*
3. *Instanța de recurs: 30.08.2017 – 20.03.2018.*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 29 martie 2017, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, Bargan Roman XXXXX a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

– art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor pe un termen de 3 ani;

– art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită definitiv inculpatului Bargan Roman Ivan o pedeapsă sub de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa

anumite funcții sau de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor pe un termen de 5 (cinci) ani.

Acțiunea civilă a părții civile Dicusarî Mircea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat, că Bargan Roman XXXXX, la 11 mai 2013, în jurul orei 16.10 min., aflându-se pe bulevardul Moscova, mun. Chișinău, sub pretextul de a amaneta bijuterii din aur, prin abuz de încredere și înșelăciune a însușit de la cet. Dicusarî Mircea XXXXX, două inele din aur încrustate cu diamante la preț de 40000 lei, prin ce i-a cauzat părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 40000 lei.

Acțiunile inculpatului Bargan Roman au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Tot el, Bargan Roman XXXXX, la data de 22.01.2015, prezentând buletinul de identitate a cet. Iacub Nicolae XXXXX și contractul de împrumut nr.345002258, încheiat cu ÎCS „Easy Credit” SRL din numele aceleiași persoane, a însușit de la salonul de telefonie mobilă „Expert-Online” amplasat pe str. Kiev, 16/1, mun. Chișinău un telefon mobil de model „Iphone 5S”, la prețul de 11499 lei, prin ce a cauzat părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă de 11499 lei.

Acțiunile inculpatului Bargan Roman au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de inculpatul Bargan Roman și de avocatul Pahomi Snejana în numele inculpatului, care au solicitat:

3.1. inculpatul, aplicarea Legii privind amnistia, deoarece a recunoscut vina integral, nu are de reparat prejudiciul material și a executat aproape jumătate din pedeapsă, niciodată anterior nu a fost amnistiat;

3.2. avocatul Pahomi Snejana în numele inculpatului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Bargan Roman să-i fie stabilită pedeapsa cu aplicarea art. 364/1 Cod de procedură penală, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de gestionarea mijloacelor financiare pe un termen de 2 ani.

În motivarea apelului a invocat că instanța de fond nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele care ar duce la individualizarea corectă a pedepsei, în conformitate cu prevederile art.75 alin. (1) Cod penal, considerând că, nu s-a luat în considerație faptul că inculpatul are o persoană la întreținere - 1 copil minor, în ședința de judecată partea vătămată Iacub Nicolae a comunicat ca nu are careva pretenții față de inculpat și nu dorește să fie tras la răspundere.

Totodată, a menționat că, gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite este unul scăzut, iar circumstanțe agravante nu se atestă, însă se atestă circumstanțe atenuante - recunoașterea vinovăției, căința sinceră, conlucrarea activă cu organele de urmărire penală și cu partea vătămată în vederea soluționării cât mai rapide a situației apărute.

În opinia apelantului, instanța i-a aplicat inculpatului pedeapsa maximă posibilă, deși acesta a solicitat cauza să fie examinată în baza art. 364/1 Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 au fost respinse ca nefondate apelurile declarate, cu menținerea hotărârii atacate.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Bargan Roman XXXXX de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Instanța de apel, ținând cont de faptul că, cercetarea judecătorească s-a efectuat în procedură simplificată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, legalitatea sentinței atacate a fost verificată sub aspectele de drept: dacă există erori procesuale și dacă măsura de pedeapsă este stabilită în limitele legii. Mai mult ca atât, că apelanții critică doar pedeapsa stabilită de prima instanță.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul, prin cererea autentică, a solicitat examinarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, recunoscând săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, nu a solicitat administrarea de noi probe (f. d. 121, vol. II), iar instanța de fond prin încheierea protocolară a dispus examinarea cauzei în procedură simplificată, în baza art. 364/1 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a conchis sub aspect procedural respectată procedura simplificată a judecării cauzei penale pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Referitor la pedeapsa aplicată inculpatului, instanța de apel, verificând legalitatea pedepsei stabilite, a constatat că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 34, 61, 75, 76-78, 82 Cod penal, respectând prevederile art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, i-a stabilit o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunile săvârșite, deoarece a ținut cont de gravitatea infracțiunilor, care se clasifică ca infracțiuni grave, săvârșite cu intenție, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care anterior a fost condamnat, prin decizia Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 08.09.2009 pentru săvârșirea infracțiuni prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal la 6 luni închisoare, iar prin art. 84 alin. (4) Cod Penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 09.06.2008, stabilindu-i pedeapsă definitivă de 4 ani 3 luni închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu calcularea termenului executării pedepsei din 08.09.2009 și deducerea din acest termen durata pedepsei executate de la 17.03.2006 până la 09.06.2009, din care rezultă că inculpatul a săvârșit infracțiunea având antecedente penale nestinse - adică în stare de recidivă (f. d. 78, 97-98, vol. I).

Totodată, fiind reținut faptul că, pe parcursul examinării cauzei penale inculpatul s-a eschivat de la judecarea cauzei, fiind anunțat în căutare (f.d. 45, vol. II), de circumstanțe atenuante, conform art. 76 Cod penal, au fost reținute căința sinceră, iar circumstanțe agravante, conform art. 77 Cod penal, nu au fost stabilite.

Astfel, cu referire la alegația apărătorului precum că instanța de fond urma să aplice pedeapsa sub formă de amendă, instanța de apel a notificat prevederile art.34

alin. (2), 82 alin. (2) Cod penal și a constatat că o pedeapsă alternativă închisorii la caz este imposibilă, dat fiind că inculpatul Bargan Roman a comis infracțiunile în speța dată în starea de recidivă.

Prin urmare, concluzia instanței de fond corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de individualizare și stabilire a pedepsei, aceasta fiind aplicată în limitele legii, și nu s-a constatat vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate, or, în speță nu există motive pentru a fixa inculpatului o pedeapsă mai blândă.

De asemenea, instanța de apel a considerat nefondată solicitarea inculpatului de aplicare a Legii privind amnistia, deoarece cade sub incidența interdicțiilor prevăzute de art. 10 alin. (1) lit. g) al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, menționând că prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 09.06.2008 Bargan Roman a fost condamnat în baza art. 188 alin. (1), art. 187 alin. (2) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare, executând pedeapsa cu închisoarea (f.d. 78, vol. I), care prin prisma art. 16 Cod penal, atât art. 188 alin. (1), cât și art. 187 alin. (2) Cod penal constituie infracțiuni grave, astfel încât prevederile Legii cu privire la amnistie nu sunt aplicabile față de Bargan Roman.

6. Decizia instanței de apel, pronunțată integral la data de 11 iulie 2017, este atacată, la 07 august 2017, cu recurs ordinar de inculpat și la 09 august 2017, de avocatul Pahomi Snejana în numele inculpatului, care solicită:

– **inculpatul**, aplicarea unei pedepse mai blânde, considerând că instanțele nu au luat în vedere toate circumstanțele cauzei, și anume, că la arestare a fost tratat inuman, fiind plasat în IP, partea vătămată i-a aplicat violența fizică, i-au luat lucruri scumpe, un ceas, 2 telefoane și actele, paguba a fost restituită;

– **avocatul Pahomi Snejana în numele inculpatului**, care, invocând prevederile art.427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, precum și a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale, invocând aceleași motive ca și în cererea de apel.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocatul Pahomi Snejana în numele inculpatului, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că acestea urmează a fi admise, din alte motive decât cele indicate în recursuri, cu casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea parțială a hotărârii atacate și cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, când eroarea de drept comisă poate fi corectată de la această etapă a procedurilor, fără a-i fi agravată situația inculpatului.

Din conținutul cererilor de recurs declarate de inculpat și avocata Pahomi Snejana în numele acestuia, se constată invocarea criticilor similare celor disputate și la etapa

judecării cauzei în apel, pledând pentru aplicarea unei sancțiuni mai blânde în privința inculpatului pentru faptele infracționale reținute în sarcina ultimului.

Colegiul lărgit, lecturând conținutul recursurilor declarate consideră, că argumentele invocate sunt nefondate și în acest sens reiterează că, judecarea cauzei penale vizate în recursul ordinar a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, și la judecarea apelurilor declarate, instanța de apel a verificat îndeplinirea de către prima instanță a cerințelor dispozițiilor art. 364/1 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, constatând că opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate nu a fost viciată și respectând prevederile pct. (8) al acestui articol, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, inculpatului i-a fost stabilită o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunile prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Astfel, analizând decizia atacată, instanța de recurs conchide, că instanța de apel legal și întemeiat a menținut hotărârea primei instanțe în ce privește individualizarea pedepsei inculpatului, deoarece la judecarea apelului, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 5 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Colegiul lărgit notează că, instanțele ierarhic inferioare, verificând cele imputate lui Bargan Roman prin rechizitoriu, corect au conchis asupra vinovăției și condamnării acestuia în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, totodată just fiindu-i stabilită și pedeapsa definitivă, însă după parvenirea unor modificări în legea penală care vizează inclusiv art. 72 Cod penal, se constată că greșit a fost stabilit tipul penitenciarului în care urmează să-și execute pedeapsa inculpatul.

Or, potrivit Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 163 din 20.07.2017, publicată în Monitorul Oficial nr.364-370/616 din 20.10.2017, care au intrat în vigoare la 20.12.2017, printre altele au fost efectuate modificări în art. 34 și 72 Cod penal, fiind revizuit cadrul legal ce ține de instituția recidivei.

Respectiv, în art. 72 alin. (4) Cod penal, după modificări, textul „... precum și pentru persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă” s-a exclus. Opinând în această direcție, legislatorul și-a propus de a modifica cadrul legal în vederea excluderii situațiilor când condamnările anterioare sunt folosite automat împotriva inculpatului, întrucât o asemenea abordare, este inacceptabilă din punct de vedere al principiului umanismului aplicabil, inclusiv, în privința condamnaților.

În redacția veche a art. 72 alin. (4) Cod penal, era stipulat că persoanele care se aflau în stare de recidivă, chiar și pentru infracțiuni minore, erau trimise să-și ispășească pedeapsa în penitenciare de tip închis.

De altfel, conducându-se de prevederile legale la momentul judecării cauzei, instanțele de fond corect au statuat că Bargan Roman urmează să-și execute pedeapsa în penitenciar de tip închis, dat fiind că în sarcina acestuia a fost reținută starea de recidivă.

Însă, în corespundere cu art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infrațional al faptei, care ușurează pedeapsa, ori în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa.

În acest aspect, se reține că, potrivit art. 72 alin. (3) Cod penal, în penitenciare de tip semiînchis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție, iar redacția actuală a alin. (4) din același articol prevede că, în penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, adică ultima categorie de penitenciar nu mai poate fi stabilită în privința inculpatului.

Prin urmare, ținând cont de modificările din legea penală, Colegiul consideră că, în cauza deferită judecății este incident temeiul de casare stipulat de legislator în art. 427 alin. (1) pct. 13) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului atunci când a intervenit o lege penală mai favorabilă aplicabilă condamnatului.

Astfel, se reține că legea mai favorabilă aplicabilă inculpatului a intervenit la momentul intrării în vigoare a modificărilor din art. 72 alin. (4) Cod penal, potrivit cărora, inculpatul aflându-se în stare de recidivă, pentru infracțiunea comisă în baza art. 190 alin. (2) Cod penal, care este o infracțiune gravă și prevede pedeapsa cu închisoarea de la 5 la 7 ani, nu-și va mai executa pedeapsa în penitenciar de tip închis, dar în baza art. 72 alin. (3) Cod penal, urmează să fie deținut în penitenciar de tip semiînchis.

Reieșind din cele consemnate supra, atât sentința cât și decizia instanței de apel urmează a fi casate parțial, doar în partea ce prevede stabilirea categoriei penitenciarului în care își va executa pedeapsa inculpatul Bargan Roman.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit

DECIDE :

Se admit recursurile ordinare declarate de inculpatul Bargan Roman și de avocatul Pahomi Snejana în numele inculpatului, casează parțial sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 29 martie 2017 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, în partea stabilirii categoriei penitenciarului în privința lui Bargan Roman, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre în această parte, prin care **Bargan Roman** XXXXX se consideră vinovat și condamnat în baza:

– art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor pe un termen de 3 ani;

– art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i se stabilește definitiv inculpatului Bargan Roman XXXXX pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor pe un termen de 5 (cinci) ani.

În rest, celelalte dispoziții ale hotărârilor atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **20 aprilie 2018**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Timofti Vladimir

Judecător

Alerguș Constantin

Judecător

Țurcan Anatolie